

ČIŠČENJE ZOBNE PROTEZE

Ob sprejemu bolnika v bolnico se pozanimamo ali ima bolnik zobno protezo.

V ustih bolnika s protezo ima slina slab dostop do zobovja in ga zato slabo izpira.

Nezavestnim in komatoznim bolnikom takoj odstranimo zobno protezo, da ne bi prišlo do zadužitve.

Priprava izvajalca!

Priprava materiala na taso:

- zobna ščetka
- zobna pasta
- posodica za zobno protezo (neprozorna, s priimkom bolnika!)
- rokavice za 1 × uporabo
- ledvička
- papirnati robci
- kozarec vode

Potek dela:

- bolnik si vzame protezo iz ust (če more) in jo odloži v posodico z vodo
- pripravimo si ščetko in zobno pasto
- oblečemo si rokavice
- umijemo pokrovček posodice
- zobno protezo očistimo s ščetko
- odložimo jo na pokrovček
- umijemo posodico in jo napolnimo s hladno vodo
- očiščeno protezo vložimo v vodo
- slečemo rokavice in si umijemo roke

Pri čiščenju delnih protez moramo paziti na kovinske sponke, da jih ne zlomimo ali poškodujemo.

Pred bolniku ponudimo očiščeno protezo, naj si splakne ustno votlino.

Shranjevanje zobne proteze:

Priporočljiva je stalna uporaba zobne proteze, tudi ponoči.

Posodica je iz neprozornega materiala in takšna, da jo lahko razkužujemo.

Označena je z imenom in priimkom bolnika.

S tem zagotovimo bolniku:

- ❖ obzirnost
- ❖ higiensko shranjevanje
- ❖ posodico, ki je zmeraj pri roki
- ❖ lažje vstavljanje zob, ki so shranjeni v vodi
- ❖ bolnik ne bo izgubil zobne proteze

KOPANJE V KADI

Kopanje je namenjeno čiščenju in osvežitvi telesa, uporabljamo pa ga tudi za pomiritev ali poživitev.

Priprava izvajalca!

Priprava prostora:

- o kad očistimo in razkužimo
- o napolnimo jo s toplo vodo (37° - 38° C)
- o pripravimo brisače, kopalni plašč, sveže perilo

Čas kopanja je 10-20 minut.

Kopalnica

V kopalniško opremo sodijo:

- o kopalna kad, ki je dostopna vsaj s treh strani, je dvignjena od tal, da lahko uporabljamo pripomočke (npr. ročno dvigalo)
- o držala
- o dvigalo in drugi transportni sistemi
- o pripomočki za umivanje glave (prha, frizersko stojalo)

Stalna oprema kopalnice obsega:

- o držala, sedež za kad
- o gumijaste podloge (preprečevanje drsenja)
- o kopalniško preprogo ali predlogo za 1× uporabo iz posebnega papirja
- o zaveso za prho in zaščitno folijo, ki omogoča tudi kopanje z mavcem

Bolnik med uporabo kopalnice le-te ne zaklene, pač pa obesimo na vrata napis »ZASEDENO«. Preverimo tudi, ali deluje zvonec, in bolnika seznanimo z uporabo.

Vstopanje ali prenašanje bolnika v kopalno kad in nazaj v posteljo

Vstopanje z roba kadi:

- o bolnik sedi na stolu ob kadi (če je stol enako visok kot rob kadi)
- o noge dvigne čez rob kadi in jih pusti zdrseti ob notranjem robu navzdol
- o spustimo ga v vodo

Vstopanje pri zadnjem robu kadi:

- o bolnik sedi na stolu za kadjo
- o noge dvigne čez zadnji rob kadi
- o sede na rob in počasi spusti noge v vodo, nato zdrsi sam ali z našo pomočjo v vodo

Prenos težkih invalidov poteka s pomočjo:

- o kopalnih dvigal
- o dvigal za prenašanje bolnikov
- o dveh oseb, ki ga dvigneta v kad

Pomni!

- o bolnikov ne kopamo po obroku (počakamo 2 uri)
- o bolnika varujemo pred prehladom, zdrsom...
- o v kopalnici ne uporabljamo električnih aparatov (sušilec za lase) zaradi nevarnosti elektrošoka ob stiku vode z elektriko
- o nepomičnim bolnikom med kopanjem sveže preoblečemo posteljo

Kako postopamo, če nastane pri bolniku med kopanjem kakšna sprememba?

Bolnika opazujemo: dihanje, barva kože, pulz, se z njim pogovarjamo. Pri kolapsu odmašimo kad, da voda izteče, bolnikovo glavo držimo nad vodo in vključimo alarm (bolnika oživljamo, če je potrebno).

Kopanje POMIČNEGA bolnika

V kopalnici mora biti zvonec, če bi bolniku postalo slabo, če bi se opotekel, potreboval našo pomoč...

Bolnik naj bi se okopal v dogovoru s TZN, zmeraj pa mu ponudimo pomoč.

Priprava materiala obsega:

- o sveže perilo in brisače
- o tkanino, ki jo položimo na tla pred kad (zdrs)
- o zvonec za klic v sili, katerega delovanje preverimo
- o listek »ZASEDENO«, ki ga obesimo na vrata

Bolniku ne dovolimo zaklepanja vrat, med umivanjem ga ne motimo, razen če je to nujno potrebno; pred in po kopanju kad razkužimo.

Kopanje NEPOMIČNEGA bolnika

Tudi nekatere ležeče bolnike lahko kopamo v kadi. Za kopanje takih bolnikov je potrebno sodelovanje dveh, treh ali več oseb. Lahko pa si pomagamo s posebnimi dvigali (lift AMBU).

V kadi umivamo bolnike po istem vrstnem redu kot pri posteljni kopeli. Temperatura vode je med 32° in 36° C.